

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

на съдебната система за текуща счетоводна отчетност и съставяне на годишни финансови отчети

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Счетоводната политика на съдебната власт е система от принципи, изходни положения, концепции, правила, бази и процедури, възприети за отчитане на бюджета и други видове дейности, както и за представяне на отчетната информация във финансов отчет.

Счетоводната политика е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните предприятия и ДДС №20 от 14.12.2004 г. на Министерството на финансите, за прилагане на Национални счетоводни стандарти за бюджетните предприятия.

Резултатната финансова информация при прилагането на счетоводната политика осигурява:

а/ предпоставка за вземане на необходимите управленски решения при разпределянето и изразходването на бюджетни кредити в органите на съдебната власт.

б/ достоверно представяне изпълнението на бюджета;

в/ възможност за икономически анализ и оценка на риска при изпълнение на бюджета и др.

За бюджетните и извънбюджетните сметки и фондове се прилага отчетност на касова основа, в съответствие с Единната бюджетна класификация. Финансово-правната форма, чрез която се регламентират приходите и разходите, управлението на финансите и имуществото са Закона за устройство на държавния бюджет, Закона за държавния бюджет на Република България, Закона за съдебната власт, Закона за държавната собственост, Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост и др.

Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана от всички органи на съдебната власт е да дава сигурност, че информацията,

съдържаща се във финансовия отчет е надеждна и безпристрастно отразява сделки и събития със сходен характер.

II. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ИЗИСКВАНИЯ

Счетоводната отчетност на съдебната власт се осъществява при спазване на задължителните основни принципи определени в чл. 4 от Закона за счетоводството както следва:

1. Текущо начисляване. Приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития, се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на извършване на плащането или получаването на паричните средства и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

2. Предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове.

3. Съпоставимост между приходите и разходите - разходите се отразяват във финансовия резултат за периода, през който се черпи изгода от тях, а приходите се отразяват през периода, през който се отчитат разходите за тяхното получаване.

4. Предимство на съдържанието пред формата – сделките и събитията се отразяват счетоводно според тяхното икономическото съдържание и същност, а не формално според правната им форма.

5. Запазване по възможност на счетоводната политика от предходния отчетен период за постигане съпоставимост на счетоводните данни и показатели през различните отчетни периоди.

6. Независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

7. Действащо предприятие- Органът на съдебната власт /съд, прокуратура/ да продължава своята дейност, т. е. счетоводната политика е разработена при условие, че не съществува необходимост нито намерение органът да ограничи значително или да прекрати своята дейност.

8. Документална обоснованост на стопанските операции. Спазва се изискването за съставянето на документите съгласно действащото законодателство.

III. ЕЛЕМЕНТИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЧЕТОВОДСТВОТО

1. Индивидуален сметкоплан

За отчитане на бюджетната дейност, осъществявани от органите на съдебната власт през 2011 г. се прилага индивидуален сметкоплан /Приложение 1/ на основание чл. 9, ал.1, т.6 от Закона за счетоводството, на база утвърдения със заповед № ЗМФ-60 от 20.01.2005 г. на министъра на финансите Сметкоплан на бюджетните предприятия за 2005 г.

За осигуряване по детайлна информация във връзка с вземане на управленски решения, освен задължителната аналитичност на счетоводните сметки е открита и допълнителна аналитичност.

2. Форма, методи и процедури на прилаганата отчетност

Прилаганата отчетност е обособена в две насоки:

А. Отчетност на касовата основа;

Б. Отчетност на начислена основа /счетоводна отчетност/.

А. Отчетност на касова основа

Изготвя се въз основа и в съответствие с Единната бюджетна класификация. Основните принципи са :

- касовата отчетност се изготвя поотделно за всяка финансова година – за периода от 01 януари до 31 декември, съгласно разпоредбите на чл. 12, ал.2 от Закона за устройството на държавния бюджет;

- касовата отчетност обхваща единствено паричните потоци за текущата отчетна година;

- финансовите взаимоотношения между отделните бюджетни разпоредители с бюджетни кредити се класифицира като трансфер и се отразява със знак /+/ за получените, или /-/ за предоставените, по параграф 61 от ЕБК. Този начин на отчитане на операциите произтича от необходимостта за тяхното нулиране при обобщаване /консолидиране/ на

касовите отчети на всички разпоредители с бюджетни кредити с цел отчитането на реални приходи и разходи.

- касовата отчетност изисква отчитането на разходите по функции, групи и дейности;
- касовата основа не обхваща поетите задължения и начислените вземания.

Б. Отчетност на начислена основа /счетоводна отчетност/.

Изготвя се въз основа и в съответствие със Сметкоплана на бюджетните предприятия, Индивидуалния сметкоплан на съдебната власт, Национални счетоводни стандарти, Указания на Министерство на финансите и др. нормативни актове.

За нуждите на консолидиране, оборотните ведомости се представят с четири знака. Според спецификата на дейността на органите на съдебната власт се ползват аналитични сметки с 5-ти и 6-ти знак. При възникване на необходимост от създаване на нови счетоводни сметки се използват синтетичните сметки от Сметкоплана на бюджетните предприятия, съблюдавайки принципите за аналитичност в индивидуалния сметкоплан.

Счетоводната информация се обработва автоматизирано с програмен продукт "Бизнес процесор – WEB версия счетоводство".

Счетоводните регистри за аналитично и синтетично отчитане се съставят под формата на постоянни информационни масиви. Регистрите се приключват в края на всеки месец и задължително към 31-ви декември на отчетния период.

Счетоводното записване е двустранно.

Счетоводната отчетност се води на основание счетоводни документи.

В нормативните актове по счетоводство използваните в органите на съдебната власт документи се дефинират като хартиен или технически носители на счетоводна информация за регистриране на бюджетната дейност. Те се класифицират като първични, вторични и регистри в зависимост от съдържащата се в тях информация.

Първичният счетоводен документ е носител на счетоводна информация за регистриране за първи път на счетоводна /бюджетна/

информация и е основание за отразяване на тази информация във вторичните счетоводни документи и регистри. Съставя се към момента на извършването на бюджетната операция или в срокове определени с нормативни актове.

Съдържа всички реквизити определени в чл. 7 на Закона за счетоводство.

Утвърдения от Министерство на финансите “Албум на първичните счетоводни документи” включва основни първични счетоводни документи най-често срещани в практиката.

Вторичният счетоводен документ е носител на обобщена счетоводна информация получена от първични и/или вторични счетоводни документи. Съставя се обикновено в края на определен период /ден, седмица, месец/ на базата на няколко близки по характер първични счетоводни документа.

В повечето случаи освен задължителните реквизити, вторичният документ съдържа номера и дата на всички първични документи, въз основа на които е съставен.

Счетоводния регистър е носител на хронологично отразена или систематизирана /обработена/ по определени критерии счетоводна информация за бюджетни операции от първични или вторични счетоводни документи. Той съдържа задължителните реквизити регламентирани в чл. 9 от Закона за счетоводството.

При обработване на счетоводните документи и съставяне на счетоводните отчети се спазват правилата, определени в глава втора „Счетоводни документи и форма на счетоводство” от Закона за счетоводството и изискванията на СС 1, който е в съответствие с изискванията на Европейския съюз за отчетността в бюджетните предприятия, така също и ДДС №20 от 14.12.2004 г. на Министерство на финансите.

IV. ПЕРИОДИЧНИ И ГОДИШНИ ОТЧЕТИ

1. Междинно счетоводно отчитане

Редът, начините и сроковете за изготвянето на периодичните финансови и касови отчети, както и оборотни ведомости и друга отчетна информация се определят от Министерството на финансите.

2. Годишен финансов отчет

2.1. Изготвянето на годишния финансов отчет се извършва при спазване указанията на Министерството на финансите за годишно приключване на бюджетните предприятия, на база на сметкоплана, счетоводните стандарти и методическите указания по чл. 5а от ЗСч.

2.2 Министърът на финансите утвърждава счетоводни стандарти и сметкоплан, в съответствие със:

а/ изискванията на Европейския съюз за отчетността, статистиката и бюджетирането на публичния сектор;

б/ счетоводната рамка, принципите и концепциите на Методическото ръководство за държавната финансова статистика, издадено от Международния валутен фонд;

в/ международните счетоводни стандарти за публичния сектор на Международната федерация на счетоводителите;

г/ изискванията на българското законодателство по отношение на бюджетирането, отчитането на изпълнението на консолидираната фискална програма и управлението и контрола на средствата и разходите на бюджетните предприятия;

Стандартите и сметкопланът, както и методическите указания по прилагането им, се разработват и актуализират от Министерството на финансите. При извършване на актуализация бюджетните предприятия се уведомяват своевременно;

По въпроси, неуредени в стандартите и сметкоплана на бюджетните предприятия, могат да се прилагат и разпоредбите на стандартите, приложими за другите предприятия, по ред , определен от министъра на финансите;

2.3. Формата, структурата и съдържанието на съставните части на годишния финансов отчет се определят от министъра на финансите.

2.4. Годишният финансов отчет отразява всички факти, явления и процеси, настъпили и протекли в органите на съдебната власт през отчетния период. Същият представя точно и вярно имущественото и

финансово състояние на съдебната власт, промените в паричните потоци и собствен капитал.

„Принципът на текущо начисляване” се прилага за установяване как и в кой период са отчетени резултатите от сделките и събитията - в период на възникване или когато е осъществен последващ трансфер на парични средства (или осигуряване на допълнителен лимит за разходи) и отразяване на корекции, ако е необходимо.

„Принципът за съпоставимост между приходите и разходите” се прилага за установяване на правилното отразяване по счетоводните сметки на извършените разходи за периода, през който органа на съдебната власт черпи изгода от тях, а приходите да са отразени за периода, през който са отразени разходите за тяхното получаване.

Проверка в края на годината се извършва и на „документалната обосновааност” на счетоводните записвания.

2.5. Годишното счетоводно приключване е сравнително продължителен процес и преминава през отделни, свързани по между си и взаимно обуславящи се фази и процедури. За тази цел се уточняват отделните етапи по приключването, сроковете за тяхното извършване и длъжностните лица, ангажирани при изпълнението им.

За осигуряване на законосъобразно, навременно, точно, пълно и с достоверни данни съставяне на годишния финансов отчет се разработват указания и писма, където се посочват и сроковете за представянето му.

2.6. Етапи на счетоводно приключване:

а/ преглеждане на първичните счетоводните документи и привеждането им във вид, съобразен с изискванията на Закона за счетоводството;

б/ счетоводно отразяване на цялата документация, съставена на основата на извършената работа;

в/ инвентаризация на активите и пасивите и отразяване в счетоводните регистри на констатираните и утвърдени разлики - липси и излишъци, протоколи за брак;

г/ преглед на ДМА за обезценка съгласно т. 36 от ДДС №20/14.12.2004 г. на Министерството на финансите се извършва най-малко веднъж на две години

д/ преглед на отчетените целеви финансираня;

е/ уточняване на вътрешни разчети с второстепенните разпоредители с бюджетни кредити;

ж/ проверка на правилното счетоводно записване при отразяване на приходите от цялата дейност;

з/ приключвателни счетоводни процедури в т. ч.:

- съставяне на предварителна оборотна ведомост;
- изготвяне на необходимите справки;
- съставяне на счетоводния отчет;
- изготвяне на обяснителни записки към отчета;
- изготвяне на окончателна оборотна ведомост;

2.7. Промени в счетоводната политика не се прилагат с обратна сила за минали години. При наличие на промени в счетоводната политика, които оказват съществен ефект върху данните от предходни години на ниво консолидирана отчетност и е на лице практически този ефект да бъде измерен с разумна точност, в приложението на годишния финансов отчет се оповестява неговото естество и размер.

V. ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ

A. Дълготрайни материални активи

1. Признаване на дълготрайни материални активи

1.1. Дълготрайни материални активи са установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от органите на съдебната власт, за които са изпълнени следните условия:

а/ да имат натурално-веществена форма;

б/ да се използват за продажба, замяна, отдаване под наем, за административни и други цели;

в/ да се използват повече от един отчетен период.

1.2. Определяне прага на същественост на ДМА:

Възприетият стойностен праг на същественост, под който материалните активи, независимо от факта, че са с дългосрочен характер не се признават за дълготрайни активи е 1000,00 лв. /Протоколно решение на ВСС № 17/16.04.2008 г./.

- дълготрайните материални активи, които са със стойност до 1000 /хиляда/ лева, задължително се третираат като материални запаси;

- дълготрайните материални активи, които са със стойност *над 1000 /хиляда/ лева*, задължително се третираат *като дълготраен материален актив*.

При определяне на прага на същественост не се вземат предвид ДДС и други данъци.

1.3 По отношение на компютърните конфигурации и други подобни взаимосвързани активи, когато стойността на цялата компютърна конфигурация надвишава минималния праг на същественост от 500лв., съществените елементи(компютър и монитор) се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг. При това положение цялата стойност на конфигурацията се разпределя между тях. С разходите за последващата подмяна на стойностно несъществените елементи (клавиатура и мишка) не се променя стойността на вече признатите активи(т.е. отчитат се като текущи разходи)./ **т.16.16.6 от ДДС 20/2004 .**

1.4. Стойността на сградите не се увеличава със стойността на монтираните в тях ДМА – различни инсталации, допълнителни врати, защитни устройства и други, когато те са разграничими и не нарушават конструкцията на сградата / т.16.15.5от ДДС 20/2004 /

1.5. Следните ДМА се осчетоводяват в момента на тяхното придобиване и се завеждат задбалансово:

- земи, гори и трайни насаждения;
- книги в библиотеката.

За горните ДМА се води аналитична отчетност, аналогично на балансово признатите ДМА. Тези активи също се инвентаризират и при липси по вина на материално отговорното лице се прилагат изискванията на нормативната уредба за пълна имуществена отговорност за некомпенсируемите липси.

2. Метод на оценка на дълготрайни материални активи

2.1. Дълготрайни материални активи се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и не възстановими данъци) и всички преки разходи, както следва:

- а/ разходи за подготовка на обекта (терена);
- б/ разходи за първоначална доставка и обработка;

в/ разходи за монтаж;

г/ разходи за хонорари на архитекти, инженери, икономисти и други, свързани с проекта, икономическата обосновка, изграждането, доставката монтажа, въвеждането в употреба

д/ изплатените обезщетения на собствениците за отчуждаване на техните активи.

е/ разходи за привеждане в работно състояние на придобития ДМА.

В цената на придобиване не се включват финансовите разходи, глоби, санкции или неустойки за виновно причинени загуби или други вреди, разходи за обучение на персонала за работа със съответното ДМА.

2.2. Дълготрайни материални активи, получени безвъзмездно, се оценяват по справедлива стойност.

3. Последващи разходи

3.1. Последващи разходи (основен ремонт, реконструкция, модернизация и разширение), които водят до подобряване на бъдеща икономическа изгода, с които се коригира балансовата стойност на дълготрайните активи са:

а/ разходи, които водят до изменение в актива с цел удължаване на полезния срок на действие или увеличаване на производителността му;

б/ осъвременяване на отделни части за да се подобри качеството на продукцията и/или услугите;

в/ разширяване на възможностите за нови продукти и/или нови услуги;

г/ промяна във функционалното предназначение на актива.

3.2. Стойността на актива не се променя при текуща подмяна на неговите компоненти, които не са отчетени като разграничим актив.

3.3. Всички останали разходи си признават за текущи разходи в периода, в който са направени.

4. Оценка след първоначално признаване

4.1. След първоначално признаване като актив всички ДМА следва да се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната загуба от обезценка.

4.2. Веднъж на две години се прави преглед за обезценка на ДМА (доколкото Министерството на финансите не е определило по-кратък срок) при спазване на следните основни процедури:

а/ при прегледа на ДМА се съпоставя отчетната им стойност с текущата възстановима стойност т. е. справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текуща покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода. За тези които нямат пазарен аналог може да се извърши експертна оценка на очаквания размер на разходи за придобиване, ако такъв актив би бил придобит към датата на преглед за обезценка;

б/ обезценка на ДМА се отчитат и когато е на лице траен спад на цените на съответните активи;

в/ при преглед за обезценка на сгради се взема предвид освен пазарната цена на жилищата в съответния район и текущата оценка на подобренията;

г/ обезценка се прави, доколкото това е възможно и на задбалансовите активи;

д/ не се извършва обезценка на активи, които са в процес на придобиване/строителство със срок под една година

Обезценката е винаги намаляваща и се отчита чрез използване на сметка 7802 “Отрицателна преоценка на активи”.

Б. Нематериални дълготрайни активи

1. Признаване на НДА

1.1. Признаване на нематериални дълготрайни активи

Нематериални дълготрайни активи представляват установим не финансов ресурс, придобит и контролирани от органите на съдебната власт, който:

а/ няма физическа субстанция;

б/ има съществено значение при употребата му;

в/ при придобиването му е могло да бъде оценяван надлежно;

г/ стойността му при придобиване е равна или по-голяма от 1000

лв.

д/ само от използването на актива се очаква икономическа изгода;

1.2. Програмните продукти се признават балансово като НДА независимо от стойността от която са придобити.

1.3. Нематериални дълготрайни активи, които попадат под стойностния праг на същественост се изписват на разход при придобиването им.

1.4. Нематериални дълготрайни активи, закупени от външен доставчик се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена на всички преки разходи.

2. Последващи разходи, свързани с НДА

2.1. Разходите, които водят до увеличение на очакваната икономическа изгода от използването на актива над тази на първоначално оценената ефективност на съществуващия нематериален актив се отчитат в увеличение на стойността на НДА или като отделен нематериален актив.

2.2. Текущо изплащаните суми по поддръжка на патенти, лицензи и други подобни се отчетат като текущ разход.

3. Оценка след първоначално признаване

3.1. След първоначално признаване, НДА се отчитат по цена на придобиване, намалена със загубите от обезценка.

3.2. Преоценка на дълготрайни активи се извършва по ред и начин, определен ежегодно с указанията за годишното приключване от Министерството на финансите.

3.3. Преглед за обезценка на НДА се извършва веднъж на две години по реда, даден за дълготрайните материални активи.

4. Начисляване на амортизации

В органите на съдебната власт не се начисляват амортизации на дълготрайни материални и нематериални активи поради липса на нормативно основание.

5. Придобиване на активи по стопански начин

Придобиването на активи по стопански начин си извършва по реда на т.50 и 51 от ДДС №20/14.12.2004 г. на Министерството на финансите

6. Отписване на дълготрайни активи

Дълготрайни активи се отписват при продажба, безвъзмездно предоставяне на друга бюджетна организация или при извеждане при употреба, когато вече не се очаква никаква друга икономическа изгода.

7. Счетоводни записвания

7.1. При закупуване на ДМА и НДА със средства от бюджета на съответното поделение се прилага следните счетоводни статии:

Д-т 20, 21 Дълготрайни материални и нематериални активи

К-т 4010 Задължения към доставчици от страната

5011 Касови наличности в лева

5001 Текущи сметки в лева, консолид. в с-мата на Ед.с/ка

7500 Разчети за плащания в СЕБРА

7.2. При предоставяне на на ДМА от Висшия съдебен съвет на органите на съдебната власт

- за ВСС

Д-т 4500 Вътр. разчети за доставки и прехв. на активи, пасиви, приходи и разходи

К-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи

- за органите на съдебната власт

Д-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи

К-т 4500 Вътр. разчети за доставки и прехв. на активи, пасиви, приходи и разходи

7.3. При получаване на ДМА чрез дарения от страната и чужбина безвъзмездно. Оценява се по справедлива стойност и се признава за приход със заприходяването му.

Д-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи

К-т гр.74 Помощи и дарения от страната и чужбина – според източника на дарението

7.4. При получаване от други бюджетни организации извън системата на първостепенния разпоредител

Д-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи с

отчетната стойност

К-т 76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на

икономиката

7.5. Отписване на ДМА и НДА:

а) при продажба –

Д-т 614 Отчетна стойност на продадените материални

дълготрайни активи

К-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи с

отчетната стойност

Д-т 5013 Текущи банкови сметки в лева

Д-т 5011 Касови наличности в лева

К-т 714 Приходи от продажби на дълготрайни активи

б) при предоставяне на други бюджетни организации извън системата на първостепенния разпоредител

Д-т 76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата,

общините и други сектори на икономиката

К-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи с

отчетната стойност

в) при липси и брак за сметка на поделенията

Д-т 693 Липси на активи и установени неточни пасиви

К-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи

с отчетната стойност

г) при липси и брак по вина на МОЛ

Д-т 6932 Липси и брак на дълготрайни активи

К-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи с

отчетната стойност

Д-т 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал -

местни лица /подсметка/

К-т 7198 Други приходи от неустойки, начети и обезщетения

със справедлива цена

д) при кражба на ДМА /неизвестен извършител/

Д-т 6932 Липси и брак на дълготрайни активи

К-т 20,21 Дълготрайни материални и нематериални активи с
отчетната стойност

Записва се задбалансово / до приключване на делото в съда/

Д- т 9289 Други дебитори по условни вземания

К-т 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

8. Отчитане на сградите

Съгласно Конституцията на РБ и чл.387 от ЗСВ на Министъра на правосъдието са възложени правомощия да организира управлението на имуществото, предоставено на съдебната власт.

Отчитането на предоставените за безвъзмездно ползване активи са уредени в т.16.14. от ДДС № 20/14.12.2004г. Съгласно т.16.14.4 предоставените за безвъзмездно ползване сгради и активи по т. 16.3 – частна държавна собственост на органи на съдебната власт, не се отчитат по баланса и сметки 990 на ползвателя, а от съответното министерство, ведомство или друг държавен орган.

Натрупаните разходи по сметка 2091 следва да продължат да се водят в актива на баланса на съответния орган на съдебната власт в срока на безвъзмездното ползване на съответния актив, тъй като икономическата изгода от тези капитализирани разходи се реализира от ползвателя. Тези суми подлежат на преглед за обезценка по реда, предвиден в т.36.1. от писмо на МФ ДДС № 20/2004г.

Отписването от баланса на тези капитализирани разходи се извършва от ползвателя, тогава, когато той престане да получава свързаната с тях икономическа изгода (например при прекратяване ползването на сградата, изтичане на полезния икономически срок на направените подобрения и др.). Когато се прекратява ползването на предоставени от държавата на органи на съдебната власт сгради, за които към датата на прекратяване на ползването са налични по баланса капитализирани разходи, за прехвърлянето на тези суми се прилага общия ред на отчитане на прехвърлянето на активи и пасиви между различни първостепенни системи съгласно т.20.6 от писмо на МФ ДДС № 20/2004г., както следва

Дебит сметка гр.76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между
държавата, общините и други сектори на
икономиката

Кредит сметка гр.20 Дълготрайни материални активи

VI. Стоково-материални запаси

Стоково-материални запаси са краткотрайни материални активи под формата на материали, придобити чрез покупка. Този разход се отчита като текущ за периода, през който е извършен.

Стоково-материални запаси се оценяват по доставна стойност, която включва разходите по закупуването. Търговската отстъпка и други подобни компоненти се приспадат при определяне на разходите за покупка.

В цената на придобиване не се включват складови разходи, административни разходи, финансови разходи и извънредни разходи. Тези разходи се отчитат като текущи разходи за периода, през който са извършени. Материалите се отчитат количествено и стойностно по партиди, МОЛ и складове.

Оценката на потреблението на СМЗ е в съответствие с препоръчителния подход в НСС2 – Отчитане на стоково-материалните запаси. При употреба на СМЗ се използва метода на средно-притеглена стойност изчислена на месечна основа. средно претеглена стойност, при който средно претеглената стойност за всяка единица стоково-материален запас се определя от сбора на средно претеглената стойност на наличните сходни стоково-материални запаси в началото на периода и стойността на сходните, закупени или произведени през периода стоково-материални запаси, който сбор се разделя на количеството на сходните стоково-материални запаси – носители на тези стойности. Изключенията от този метод са изрично регламентирани и обосновани.

При изписване на материали се съставя протокол, в който се описва къде, за кой обект са вложени материалите.

Главните счетоводители и служителите изпълняващи техните функции организират текущото въвеждане на информация в счетоводните регистри като:

1. По отношение на доставките – информацията се въвежда от първичните документи /фактури, протоколи или друг документ придружаващ материалните запаси и др./ като се осигурява количествена и стойностна информация за всяка партида.

Закупените материални запаси се предават от снабдителя на домакина /служителя, който изпълнява тази длъжност/. Домакинът попълва складова разписка в три екземпляра:

- един за снабдителя, че е предал материалните запаси;
- един за счетоводството;
- един за склада;

Допуска се за закупените малки количества материали, които ще се използват до края на месеца получателите да се подпишат на гърба на фактурата. В случая се попълва складова разписка в два екземпляра по един за снабдителя и за домакина.

В случай, че в съответния орган на съдебната власт са получени материални запаси без документ, ръководителя издава заповед за назначаване на комисия за приемането им, която съставя протокол в три екземпляра. Единият екземпляр от протокола постъпва в счетоводството, вторият е за материално отговорното лице и замества складовата разписка за получени материални запаси, а третият се предава на доставчика.

2. По отношение изписването на материални запаси на разход.

Заприходените със складова разписка материални запаси се изписват с искания за разход на материали. В края на деня материално-отговорното лице може да изготви сборен отчет за дадените в употреба материални запаси, които задължително се комплектоват с първичните документи. Преди да въведе общите количества в счетоводната програма, счетоводителят /служителя изпълняващ неговите функции/, който води материалните запаси е длъжен да провери сборния отчет и да удостовери неговото правилно съставяне с подписа си. Всички искания за материали се проверяват да ли съдържат задължителните реквизити.

3. За счетоводното отчитане на материалните запаси в Сметкоплана на съдебната система са предвидени синтетични сметки от раздел 3.

Всички сметки за отчитане на стоково-материалните запаси са активни балансови и задбалансови сметки. Дебитират се при придобиване на материалните запаси със съответната стойност и се кредитират със стойността на предадените в употреба, продадените при обезценка и други случаи.

3.1 При доставката на материални запаси се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка от подгрупа 302 "Материали"

Кт с/ка 4010 "Задължения към доставчици от страната"

или 5011 "Касови наличности в лева"

5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА"

в зависимост от начина на плащане след известно време в брой или по сметка.

3.2 За изплатените разходи за транспорт, товаро-разтоварна дейност и др. се съставя счетоводната статия:

Дт с/ка от подгрупа 302 "Материали"

Кт с/ка 5011 "Касови наличности в лева"

или 5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА"

3.3 При прехвърляне на материали от един склад в друг се съставя статията:

Дт с/ка от подгрупа 302 "Материали"

съответната синтетична сметка от 3020 - 3029

Кт с/ка 302 "Материали"

съответната синтетична сметка

3.4 Безвъзмездно получените материали се осчетоводяват със статията:

3.4.1 Безвъзмездно получени от други първостепенни разпоредители:

Дт с/ки от подгр. 302 “Материали”

Кт с/ка 7621 “Прехвърлени/поети активи между бюджети,
сметки и фондове на държавата”

3.4.2 От небюджетни предприятия – физически или юридически лица:

Дт с/ки подгр. 302 “Материали”

Кт с/ка 7413 “Текущи трансфери и дарения в натура от
страната”

3.5 Установените при инвентаризация излишъци се осчетоводяват със статията:

Дт с/ка от подгрупа 302 “Материали”

Кт с/ка 7933 “Излишъци на материални запаси”

3.6 Получени материали от централизирани доставки в съдебната система /първостепенния разпоредител/ със статията:

Дт с/ка от подгрупа 302 “Материали”

Кт с/ка 4500 “Вътрешни разчети за доставки”

3.7 За получените материали от ликвидацията на ДМА се съставя статията:

Дт с/ка от подгрупа 302 “Материали”

съответната синтетична сметка

Кт с/ка 7990 “Прираст на нетните активи от други събития”

3.8 Закупените горива и смазочни материали за МПС се осчетоводяват със статията:

Дт с/ка 3020 “Горива” количествено и стойностно, по
партидата на сл. автомобил.

Кт с/ка 4010 “Задължения към доставчици от страната”

или 4261 “Вземания от подотчетни местни лица”

5011 “Касови наличности в лева”

5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

В края на всеки месец изразходваното гориво се изписва на разход на основание пропътуваните километри, отделно градско и извънградско движение по съответните /утвърдените/ разходни норми.

Изминатите километри за съответния месец се вземат от пътните книжки или пътните листове.

Изразходваното гориво се осчетоводява със статията:

Дт с/ка 6010 “Разходи за гориво, вода и енергия”

По вид гориво

Кт с/ка 3020 “Горива”

4 Намалението на материалните запаси в органите на съдебната власт се осчетоводяват със следните статии:

4.1 При влагане на материалите:

Дт с/ка подгрупа 601 “Разходи за материали”

Кт с/ка подгрупа 302 “Материали”

4.2 При продажба на материали се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка подгрупа 611 “Отчетна стойност на продадени материални запаси”

Кт с/ка подгрупа 302 “Материали”

4.3 При липса на материали без вина на МОЛ се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 6933 “Липса и брак на материални запаси”

Кт с/ка подгрупа 302 “Материали”

4.4 При липса по вина на МОЛ, при които възниква вземане на органа на съдебната власт в допълнение към операцията по т.6.4.3 се взема и счетоводното записване

Дт с/ка 4213” Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица”

Дт с/ка 4261 „Вземания от подотчетни местни лица”

Дт с/ка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица”

Кт с/ка 7198”Приходи от неустойки, начети и обезщетения”

4.5 При наличие на кражби с неустановен извършител се взима счетоводната операция по т.6.4.3 с цялата отчетна стойност, а евентуалното вземане се отразява задбалансово като условно вземане от други дебитори (сметка 9289).

4.6 Предоставените предметни награди на персонала по повод годишнини, юбилеи и др. подобни, се отчитат като разходи за материали.

4.7 Материалите вложени в употреба не следва да се водят по баланса на органа на съдебната власт.

Дт с/ка 601 “Разходи за материали” лв.

/за вложените в употреба запаси същата година/

или

Дт с/ка 6990 “Намаление на нетните активи от други събития”

Кт с/ка от раздел 3 “Сметки за материални запаси”

За целите на отчетността по М.О.Л. изписаните на разход активи могат да се отразят задбалансово по сметка 9909 “Други активи в употреба, изписани като разход”.

4.8 При закупуване на материали със значителна отстъпка, която не е обичайна се завеждат по справедлива стойност, а разликата между нея и действително фактурираната/ платена сума се отчита по сметки от група 74 от СБП (сметките за получени трансфери в натура):

Дт с/ки от Раздел 3

Кт с/ки от гр. 50 “Парични средства”

Или

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

и

гр. 74 “Помощи и дарения от страната и чужбина”

4.9 При предоставени СМЗ за работа от органите на съдебната власт /работно облекло, храна и др. При вредни условия.

Дт с/ка 6015 “Разходи за постелен инвентар и работно облекло”
6012 “Разходи за храна”
6013 “Разходи за медикаменти и лекарства”
Кт с/ка от подгрупа 302 “Материали”

VII. Отчитане на разчетите.

1. Счетоводно отчитане на разчети с доставчици.

За счетоводно отчитане на задълженията се ползува сметка от група 40 “Доставчици”, 4010 “Задължения към доставчици от страната” и 4020 “Доставчици по аванси в страната”. Сметките се води аналитично по доставчици. За достоверното отчитане на разчетните взаимоотношения с доставчиците, доставките се осчетоводяват по реда на тяхното възникване, независимо от изплащане на задължението.

1.1 При възникване на задължение към доставчици в орган на съдебната власт се прави следното счетоводно записване:

Дт с/ка от група 20 “ДМА, ДНМА”; 30 “Материали, ...”
или подгрупа 601 “Разходи за материали”
602 “Разходи за външни услуги”
Кт с/ка 4010 “Задължения към доставчици от страната”

1.2 При изплащане на задължения към доставчици на основание екземпляр от инкасиран платежен документ се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 4010 “Задължения към доставчици от страната”
Кт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”
5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"
7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

1.3 Когато преди реализиране на доставката или услугата се предостави аванс на доставчика се прави счетоводно записване:

Дт с/ка 4020 “Доставчици по аванси от страната”

Кт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

1.4 На основание издадената фактура от доставчика за извършените доставки или услуги се съставя счетоводна статия:

Дт с/ки от гр. 20 “ДМА”, 21 “ДНМА”

601 “Разходи за материали”

602 “Разходи за външни услуги”

Кт с/ка 4020 “Доставчици по аванси от страната”

1.5 При връщане на неусвоен аванс от доставчици се прави записването:

Дт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

Кт с/ка 4020 “Доставчици по аванси от страната”

1.6 Изплатени през текущата година суми срещу бъдеща доставка на услуга (платен абонамент за поддържане на софтуерен продукт, платен абонамент за вестници и списания, предплатена услуга, която ще се извърши през следващата година и др. подобни), не следва да се отчитат на начислена основа като отсрочен разход чрез сметка 4991. Тези и подобни на тях изплатени суми се отчитат като предоставен аванс - по дебита на **сметка 4020 ”Доставчици по аванси в страната”**. В следващия отчетен период при предоставянето на услугата, авансът за доставка се закрива (чрез кредитиране на **сметка 4020**), а в съответствие с икономическия им характер изплатените суми се признават като текущ разход.

По описания начин се отчитат и всички изплатени от бюджетното предприятие през текущата година суми срещу бъдещи доставки на стоки

и услуги, в т. ч. и изплатените суми за застраховка на имущество, както и сумите за закупуване на винетни стикери.

2 Разчети с персонала.

За отчитането на този вид разчети в Сметкоплана на съдебната система се използват сметките от подгрупи към група 42 “Разчети с персонал, студенти, пенсии, социални помощи, обезщетения и субсидии”

421 “Разчети с работници, служители и друг персонал, местни лица”;

426 “Подотчетни лица”;

За отчитане на използването на труда на магистратите и съдебните служители ще се съставят следните счетоводни операции:

2.1 За изплатен аванс:

Дт с/ка 4211 “Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица”

Кт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

2.2 За начисленото трудово възнаграждение за сметка на съответния орган на съдебната власт:

Дт с/ка 6042 “Разходи за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и приравнени към тях отношения”

Кт с/ка 4211 “Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица”

2.3 За начислените осигурителни вноски на персонала за сметка на бюджета на съдебната власт се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 6051 “Разходи за осигурителни вноски за ДОО”

6052 “Разходи за здравно осигуряване”

6055 “Разходи за ДЗПО”

Кт с/ка 7595 “Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО”

7596 “Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване”

7597 “Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО”

2.4 За начислените лични осигуровки при граждански договори:

Дт с/ка 4211 “Задължения към работници, служители-местни лица”

Кт с/ка 759 “Трансфери за поети осигурителни вноски”

7595 “Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО”

7596 “Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване”

7597 “Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО”

2.5 За начисления данък върху трудовото възнаграждение по ЗОДФЛ се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 4211 “Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица”

Кт с/ка 4591 “Разчети за данък по Закона за облагане доходите на физически лица”

2.6 За изплатената заплата в края на месеца се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 4211 “Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица”

Кт с/ка 5011 “Касова наличност в лева”

5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

2.7 В практиката има случаи, при които на персонала – магистрати и съдебни служители се предоставят активи и услуги, които се заплащат от органите на съдебната власт.

Предоставените към трудовото възнаграждение средства от СБКО, облекло и др. подобни се отчитат като разходи за парични възнаграждения за персонал.

Предоставените към възнаграждението на персонала други парични средства (за облекло и др. подобни), трябва да се отчитат по разходен § 02-05 „Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнаграждение” от ЕБК.

Тези средства на начислена основа се отчитат по сметки 6041-6046 от подгрупа 604 Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала от СБП.

По разходен § 10-13 „Постелен инвентар и облекло” и по сметка 6015 “Разходи за постелен инвентар и работно облекло” се отчитат извършените разходи от бюджетното предприятие за закупуване и безплатно предоставяне на работно облекло, което се използва от персонала за целите на дейността на предприятието.

В обхвата на § **02-05** „Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнаграждение” от ЕБК се включват *всички парични средства*, които са с източник СБКО или които по силата на действащото законодателство, *се изплащат на персонала и са с характер на възнаграждение*

Когато със средствата за СБКО се извършват разходи за придобиване на дълготрайни активи, които остават в предприятието за ползване от персонала тези активи се отчитат по общия ред, като активи на съответния съд, прокуратура.

В случаите, когато със средствата на СБКО се закупуват стоки и услуги, които се потребяват директно от персонала /например плаща се абонамент за медицинско обслужване/ разходите се отчитат като разходи за персонал в натура (с/ка 6049).

3 Разчети с подотчетни лица.

3.1 За дадени служебни аванси на служителите за закупуване на активи, командировка и др. се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 4261 “Вземания от подотчетни местни лица”

Кт с/ка 5011 “Касова наличност в лева”

3.2 При отчитане на командировката ще се състави статията:

Дт с/ка 6093 “Разходи за командировки в страната”

/признати пътни, дневни и квартирни пари/

Кт с/ка 4261 “Вземания от подотчетни местни лица”

3.3 За осчетоводяване на закупените активи с дадения аванс на подотчетното лице се съставя статията:

Дт с/ка гр. 20 “ДМА”, 21 “ДНМА”, 30 “Материали,

продукция, стоки”

Кт с/ка 4261 “Вземания от подотчетни местни лица”

3.4 При възстановяване на част или целия размер от предоставения аванс ще се състави счетоводната статия:

Дт с/ка 5011 Касова наличност в лева”

Кт с/ка 4261 “Вземания от подотчетни местни лица”

3.5 Отпускането/възстановяването на парични средства на подотчетни лица. При *отпускане* на средствата, предоставените суми се отчитат по съответния параграф и дейност от ЕБК. В случай, че при отпускане на аванса не може еднозначно да се определи конкретният вид разход, сумата може *или* приблизително да се разпредели по параграфите и кодовете за дейностите на ЕБК за съответните плащания, които се очаква да бъдат извършени с тези средства, *или* целият размер да се отнесе изцяло по един параграф. В последствие, след представянето на авансовия отчет или друг подобен документ, изразходваната сума се разпределя по коректните позиции на ЕБК, в случай че са налице *съществени* разлики с предварителното приблизително разпределение. **Възстановените** от подотчетни лица суми се отчитат в намаление на съответния параграф, по който са били отчетени първоначално при отпускането им, като при възстановяване на чуждестранна валута се прилага курса за деня

4 Разчети в рамките на първостепенния разпоредител.

За отчитане на вътрешните разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи между структурните звена в съдебната система се използва сметка 4500 “Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи”.

Сметката 4500 “Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи” се приключва в края на годината в първата оборотна ведомост преди операциите по годишното счетоводното приключване на счетоводните сметки от Раздел 6 и 7 на Сметкоплана.

Салдата по сметка 4500 към 31.12.200..г. следва да се приключват като се вземе счетоводна операция:

Дт с/ка 4500 “Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи,
пасиви, приходи и разходи”

аналит. с/ка .....ЛВ.

Кт с/ка 1001 “Разполагам капитал по бюджети и бюджетни сметки” .....ЛВ.

когато салдото е кредитно и обратната счетоводна операция, когато салдото по сметка 4500 е дебитно.

В първата оборотна ведомост, която се изготвя за годишното приключване, салдо по сметка 4500 “Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи” не трябва да има /тъй като предварително е взета посочената счетоводна операция/.

VIII. Провизии и начислени разходи

1. Начисляване на провизия за задължения: (т. 37.9 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на МФ):

- За провизия, начислена като *текущ разход*:

Д-т с/ка 6791 Разходи за провизии за други задължения

К-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

- За провизия, начислена в *цената на придобиване* на балансово признат актив:

Д-т с/ки от раздели 2, 3

К-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

- За провизия, начислена в цената на придобиване за активите, които се изписват като разход при тяхното придобиване:

Д-т с/ки от подгрупа 607 Наеми и некапитализирани разходи за инфраструктурни обекти, земя и активи с художествена и историческа стойност

К-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

Съставя се и статия по задбалансовите сметки:

Д-т с/ки от подгрупа 990 Земи, инфраструктурни обекти и други активи в употреба, изписани като разход

К-т с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

2. В края на годината, ако при прегледа на оценката на провизията се установи, че тя *намалява*: начислената провизия се *сторнира* и се начисляват текущите разходи по съответните икономически елементи:

С отчетната стойност на провизията:

Д-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

К-т с/ка 6799 Сторнирани провизии за други задължения

С определения размер на текущите разходи:

Д-т с/ки от раздел 6 Сметки за разходи

К-т с/ки от раздел 4 Сметки за разчети – вземания и задължения

или:

Д-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

К-т с/ки от раздели 2, 3

или:

Д-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

К-т с/ки от подгрупа 607 Наеми и некапитализирани разходи за инфраструктурни обекти, земя и активи с художествена и историческа стойност

Д-т с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

К-т с/ки от подгрупа 990 Земи, инфраструктурни обекти и други активи в употреба, изписани като разход

При **сторниране** счетоводната статия е същата, както при намаление:

Д-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

К-т с/ка 6799 Сторнирани провизии за други задължения

Начисляване на фактическите разходи:

Д-т с/ки от раздел 6 Сметки за разходи

К-т с/ки от раздел 4 Сметки за разчети – вземания и задължения

3. Начисляване на провизия за вземания (т. 36.2 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на МФ)

Провизия за вземане се начислява в края на годината по предоставени от органите на съдебната власт аванси, продажби и други разчети. Те подлежат на провизиране при спазване на някои правила:

- определяне на *индивидуална провизия* за всяко отделно вземане;
- определяне на *обща провизия* като цяло за група вземания.

Двата подхода могат да се прилагат *едновременно* при условие, че това става систематично и последователно;

Вземанията от банките в несъстоятелност, които се отчитат по сметка 4391 "Вземания от банки в несъстоятелност", следва да се провизират в съответствие с указанията, дадени в т.36.2 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г.

Начисляването на провизията се определя в процент от общата (номинална) стойност на вземането.

Вземанията, които се провизират в органите на съдебната власт се класифицират в три групи:

3.1 Трудно събираеми вземания – след изтичане на 90 дни срок за погасяване, вземането се класифицира като трудно събираемо и се провизира с 20% от стойността.

3.2 Несъбираемо вземане - след изтичане на 180 дни срок от крайния срок за погасяване, вземането се класифицира като несъбираемо и се провизира с 50% от номиналната стойност.

3.3 Безнадежно вземане – при погиване на длъжника, вземането се класифицира като безнадежно и се провизира на 100 % от стойността.

За отписване на безнадежни вземания е необходимо главния счетоводител да изготви докладна записка до административния ръководител, към която да са приложени неопровержими доказателства за отписване на вземането. Становището трябва да бъде подкрепено от правна дирекция/отдел. На основание на разрешението, провизираното вземане се сторнира, чрез съставяне на обратна статия и се отписва от баланса чрез сметки от подгрупа 691”Отписани вземания”

3.4 Счетоводни статии

3.4.1 За начисляване на провизията

Д-т с/ки от подгрупа 671”Разходи за провизии за несъбираеми вземания”

К-т с/ки от подгрупа 491”Провизии за трудно събираеми и несъбираеми вземания”

3.4.2 За сторниране на провизията

Д-т с/ки от подгрупа 491”Провизии за трудно събираеми и несъбираеми вземания”

К-т с/ки от подгрупа 672”Сторнирани провизии за несъбираеми вземания”

3.4.3 Отписване на номиналната стойност на вземането

Д-т с/ки от подгрупа 691”Отписани вземания”

К-т с/ки от раздел 4 сметки за разчети

4. Начисляване на разходи за провизии на персонала, по реда на т. 19 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на МФ

В края на годината Висшя съдебен съвет и всички второстепенни разпоредители извършват анализ на неизползваните отпуски, включително и на припадащите се осигурителните вноски за сметка на

работодателя: вземат се предвид обхвата на отпуските; размера на заплатите; длъжностите; броя на неизползваните дни в отпуск и други показатели.

4.1 При начисляване на разходите:

Д-т с/ка 6047 Разходи за провизии на персонал

К-т с/ка 4230 Провизии за бъдещи плащания към персонала

4.2 В началото на следващата година провизираната сума се сторнира изцяло и наведнъж:

Д-т с/ка 4230 Провизии за бъдещи плащания към персонала

К-т с/ка 6048 Сторнирани разходи за провизии на персонал

Сметки 6047 и 6048 се приключват по общия ред със сметките от подгрупа 120 “Прираст/Намаление на нетните активи за периода”.

IX. Отчитане на парични средства в лева и валута.

1 Банки

Паричните средства са един от основните отчетни обекти в органите на съдебната власт.

За отчитане на движението и наличността на паричните средства в Сметкоплана на съдебната система са предназначени сметките от раздел 5 “Сметки за финансови активи”, сметки от група 50 “Парични средства”. Чрез сметки от подгрупа 501 “Касови наличности и сметки в страната” се отчитат наличността и движението на паричните средства извън системата на “Единната сметка” – сметките са активни.

В органите на съдебната власт се използват следните сметки:

- 5001 “Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на “Единната сметка”;
- 5008 “Текущи сметки във валута на бюджетни предприятия”;
- 5011 “Касови наличности в лева”
- 5012 “Касови наличности във валута”;
- 5013 “Текущи банкови сметки в лева”;

Сумите в чуждестранна валута с изключение на тези за покупка и продажба на валута се вписват в левове при първоначалното счетоводно отразяване, като към сумата в чуждестранна валута се прилага централизирания курс на БНБ.

Закупената валута се оценява по курса на придобиване.

Продадената валута се оценява по валутния курс на продажбата.

2. Касови операции.

Наличните парични средства в органите на съдебната власт се отчитат, чрез сметки 5011 “Касови наличности в лева” и 5012 “Касови наличности във валута”.

Операциите с налични парични средства могат да бъдат класифицирани в две групи:

- приходи;
- разходи;

За счетоводното отразяване на всички операции по увеличаване на паричните средства в левовата каса на органите на съдебната власт се изготвя приходен касов ордер /ПКО/, който се подписва от касиера и Главния счетоводител /или служителят, който изпълнява неговите задължения/.

При изплащане на парични средства от касата на органите на съдебната власт се изготвя разходен касов ордер /в лева и валута/ РКО и РВКО, които се подписват от касиера, счетоводителя, Главния счетоводител и Административния ръководител.

Касовите ордери се регистрират по ред установен с правилата за счетоводния документооборот.

Ежемесечно комисия, назначена от Административния ръководител прави проверка на касовата наличност.

Водят се касови книги на хартиен и магнитен носител в лева и валута – по видове валута.

В органите на съдебната власт се води отделна касова книга за:

- приходите и разходите на бюджетни средства/лева;
- приходите и разходите по набирателна сметка/лева;
- приходите и разходите на валута.

Всяка касова книга се приключва ежедневно.

3. Отчитане на операции в СЕБРА и преводи от/за „транзитни сметки” и „сметки за наличности”

Разчетите между първостепенните и подведомствени разпоредители за плащанията в СЕБРА, както и сторнировачните и корективните операции в СЕБРА се отчитат по §66-00 от ЕБК и с/ка 7500 от СБП.

Х. Отчитане на приходите.

В органите на съдебната власт основен приходоизточник са субсидиите, които ВСС получава от Министерството на финансите.

Със закона за държавния бюджет на Република България ежегодно се утвърждава като самостоятелна част бюджетът на съдебната власт.

Редът за отпускане и изразходването на бюджетните кредити е регламентиран със Закона за устройство на държавния бюджет /ДВ, бр. 98 от 14.11.2008 г./

В бюджета на съдебната власт постъпват приходи от дейността на органите, които се използват за издръжка – приходи от продажба на услуги, стоки и продукция, приходи от наеми на имущество, приходи от лихви, съдебни такси, конфискувани средства, застрахователни обезщетения, продажба на ДМА, дарения и други.

При отчитане на приходите водещо начало е прилагането на принципа на текущото начисляване.

При установяване на излишъци на актива, приходът се оценява по справедлива стойност определена от комисия със заповед на Административния ръководител.

В сметкоплана на съдебната система са предвидени сметки за отчитане на приходите в раздел 7 “Сметки за приходи и трансфери”.

Отчитането на приходите се извършва със следните счетоводни операции:

1 При постъпване на сумите от такси в органа на съдебната власт се съставя счетоводна статия:

Дт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ка 7051 “Приходи от такси в лева”

2. При получаване на лихви от банкови сметки и депозити се съставя следната счетоводна статия:

Дт с/ка 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ка 7251 “Приходи от лихви в лева по банкови сметки и депозити в страната”

3. Получените приходи от конфискувани средства и от продажба на конфискувани вещи се отчитат със счетоводна операция:

Дт с/ка 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ки 7161 “Приходи от продажба на ДМА”

7162 “Приходи от продажба на материални активи”

7163 “Приходи от продажба на конфискувани и придобити от обезпечения финансови средства”

7925 „Конфискувани парични средства”

4. За получени застрахователни обезщетения за ДМА /МПС и др./ се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ка 7191 “Приходи от застрахователни обезщетения за дълготрайни активи”

7192 “Други приходи от застрахователни обезщетения”

5. Получени други неданъчни приходи се отчитат със счетоводна статия:

Дт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ка 7199 “Други приходи”

6. Средствата, постъпили в разпоредители с бюджетни кредити при предоставяне от тяхна страна на обществена информация по Закона за достъп до обществената информация, се отчитат по приходен параграф 36-19 Други неданъчни приходи”, съответно по счетоводна сметка 7199 Други приходи.

7. Приходи от продажба на ДМА:

7.1 За отразяване на дължимата сума от купувача се съставя статията:

Дт с/ка 4110 “Вземания от клиенти в страната”

или Дт с/ки гр. 50 “Парични средства”

Кт с/ка 714 “Приходи от продажба на дълготрайни активи”

7.2 Постъпилите суми от купувача на дълготрайни активи се отчитат, като се съставя статията:

Дт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ка 4110 “Вземания от клиенти в страната”

7.3 При постъпване на суми от дарения, когато те са предоставени на съдебния орган, за текущата дейност ще се състави счетоводна статия:

Дт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ка 7411 “Текущи трансфери и дарения от страната”

7.4 При постъпване на дарения, когато те са предоставени на съдебния орган за придобиване на ДМА ще се състави счетоводна статия:

Дт с/ки 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт с/ка 7412 “Капиталови трансфери и дарения от страната”

7.5 При възстановяване на неусвоените средства от дарения, помощи и други безвъзмездно получени суми се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 7411 “Текущи трансфери и дарения от страната”

7412 “Капиталови трансфери и дарения от страната”

Кт с/ка 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

7.6 За получени приходи от помощи и други безвъзмездно получени суми от международни организации, органите на съдебната власт съставят счетоводна операция:

Дт с/ка 5014 “Текущи банкови сметки във валута”

Кт с/ка 7481 “Дарения, помощи и др. безвъзмездно получени суми от чужбина”

7.7 За преведените приходи /от такси, наеми, лихви, застрахователни обезщетения и др./ от органите на съдебната власт на ВСС ще се състави счетоводна статия:

Дт с/ка 7501 “Вътрешни касови трансфери в лева”

Кт с/ка 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

7.8 Платеният от органите на съдебната власт данък върху приходите от стопанска дейност се отразява в намаление на приходен § 37-02 “Внесен данък върху приходите от стопанската дейност със знак “минус”.

XI. Отчитане на разходите.

Съгласно счетоводната нормативна уредба разходът е намаляване на икономическата изгода през отчетния период под формата на извеждане извън органите на съдебната власт и намаляване на активите или увеличаване на пасивите, което води до намаляване на собствения капитал.

Разходите следва да се начисляват за периода, през който са възникнали независимо дали е извършено плащане или дали са налице парични средства за плащането им. По този начин на практика се изпълнява основния счетоводен принцип за текущо начисляване.

Разходите, които извършват органите на съдебната власт са важен отчетен обект на текущо отчитане.

Отчитането на разходите се организира по раздели групи, дейност и параграфи.

За отчитане фактическите разходи се систематизират по разходни параграфи, съгласно Единната бюджетна класификация.

Съгласно Закона за счетоводството, разходите задължително следва да се осчетоводяват по сметките за отчитане на разходите по икономически елементи.

За отчитане на разходите в органите на съдебната власт по икономически елементи в Сметкоплана на съдебната система е предвидена група сметки 60 "Разходи по икономически елементи". Сметките са активни, операционни и се водят с чисти обороти. По дебита им се отразяват всички разходи, които се извършват от органите съгласно икономическата им характеристика: материали, външни услуги, възнаграждения, социални осигуровки и надбавки, за данъци, наеми и други разходи.

В края на отчетния период сметките от група 60 "Разходи по икономически елементи" остават без салда.

1. Отчитане на разходите за материали.

По дебита на сметките от подгрупа 601 "Разходи за материали" се отчитат употребените в дейността на органите материали, горива, енергия, резервни части, медикаменти, канцеларски материали, облекло и др.

За изразходваните материали се съставят счетоводни статии:

Дт с/ки 6010 "Разходи за горива, вода и енергия"

6011 "Разходи за канцеларски материали"

6012 "Разходи за храна"

6013 "Разходи за медикаменти и лекарства"

6014 "Разходи за учебни материали и помагала"

6015 "Разходи за постелен инвентар и работно облекло"

6016 "Разходи за строителни материали"

6017 "Разходи за консумативи и резервни части за хардуер"

6018 "Разходи за други резервни части"

6019 "Разходи за други материали"

Кт с/ки подгрупа 302 "Материали"

4010 "Задължения към доставчици от страната"

5011 "Касови наличности в лева"

5001 „Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

7500 „Разчети за плащания в СЕБРА”

4261 “Вземания от подотчетни местни лица”

Сметките от подгрупа 601 се кредитират в края на отчетния период /края на годината/ при приключването им в кореспонденция със сметки от група 12 “Изменения в нетните активи за периода, произтичащи от дейността”.

2. Отчитане на разходите за външни услуги.

Разходите за външни услуги от сметките от подгрупа 602 “Разходи за външни услуги”. Чрез сметките се отчитат ползваните от органите услуги от други юридически и физически лица под формата на : реклама, съобщения, телеграфо-пощенски услуги, такси за телефон, поддържане на офис техника, абонаментна такса, застраховки, наеми на помещения, транспортни разходи, консултантски услуги, квалификация на персонал и други.

За отчитане на външните услуги в сметкоплана на съдебната система са предвидени следните синтетични сметки:

6021 “Разходи за текущ ремонт”

6022 “Разходи за транспорт”

6023 “Разходи за пощенски и телекомуникационни услуги”

6025 “Разходи за квалификация и преквалификация на персонала”

6026 “Разходи за поддръжка на софтуер”

6027 “Разходи за поддръжка на хардуер”

6028 “Разходи за консултантски услуги”

6029 “Други разходи за външни услуги”

Сметките от подгрупа 602 се дебитират при отразяване на разходите за външни услуги въз основа на фактури, квитанции, разписки, протоколи, актове или друг документ срещу кредитиране на сметки от подгрупа 50 “Парични средства”; 40 “Доставчици” и 489 “Други кредитори”.

Кредитират се при приключването им в кореспонденция със сметки от група 12 “Изменения в нетните активи за периода, произтичащи от дейността”.

Обучението и квалификацията на персонала, организирани и извършени от външни за бюджетното предприятие фирми, които за извършената от тях услуга издават първичен счетоводен документ (фактура), извършеният разход, съответно заплатената услуга, се отчита на касова основа по § 10-20 „Разходи за външни услуги” от ЕБК, а на начислена основа – по сметка 6025 Разходи за квалификация и преквалификация на персонала от СБП.

Когато бюджетното предприятие само организира и провежда обучението на персонала си, като за целта извършва и допълнителни учебни разходи, свързани със закупуването на учебни материали и помагала, тези разходи се отчитат на касова основа по § 10-14 „Учебни и научноизследователски разходи и книги в библиотеките” от ЕБК, а на начислена основа – по сметка 6014 “Разходи за учебни материали и помагала “от СБП.

2.1 В някои случаи при договори с физически лица за извършване на услуги практически е трудно да се прецени, как да се класифицира този разход, като граждански договор или външна услуга.

Имайки в предвид прилагането на схемата за централизирано разплащане на осигурителните вноски, когато при такива договори органа на съдебната власт се явява осигурител и е длъжен да подаде декларация в НОИ за лицето, разходът за начисленото и изплатено възнаграждение на лицето се класифицира като разход за персонал по сметка 6044 “Разходи за заплати на персонал по извънтрудови правоотношения”.

В случаите, когато органа на съдената власт няма задължение да подава декларация в НОИ за осигурителните данни на лицето, разходът се класифицира като външна услуга /договор с едноличен търговец или самоосигуряващ се/.

3. Сметките от подгрупа 603 “Разходи за амортизиране не се използват в органите на съдебната власт.

4. Отчитане на разходите за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала.

Сметките от подгрупа 604 “Разходи за заплата, други възнаграждения и провизии за персонала” се използват за отчитане на

възнагражденията по трудов и граждански договор, доплащания по кодекса на труда и други нормативни актове.

В сметкоплана на съдебната система са предвидени следните синтетични сметки:

6042 “Разходи за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и приравнени на тях правоотношения”

6043 “Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови правоотношения – нещатен персонал”

6044 “Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по извънтрудови правоотношения – вещи лица, съдебни заседатели, сл. защитници”

6047 “Разходи за провизии за персонал”

6048 “Сторнирани разходи за провизии за персонал”

Дебитират се при начисляване на възнаграждения срещу кредитиране на съответните сметки от група 42 “Разчети с персонал, студенти, пенсии, социални помощи, обезщетения и субсидии. /Справка т. 4.3.2 Разчети с персонала/

Кредитират се в края на годината за приключването им, в кореспонденция със сметки от група 12 “Изменения в нетните активи за периода, произтичащи от дейността”, като се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 1201 “Прираст/Намаление на нетните активи от бюджетни дейности”

Кт с/ка 6042 “Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови и приравнени на тях правоотношения”

6043 “Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови правоотношения – нещатен персонал”

6044 “Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по извънтрудови правоотношения – вещи лица, съдебни заседатели, сл. защитници”

5. Отчитане на разходите за социални осигуровки на персонала и други лица.

Сметките от подгрупа 605 “разходи за социални осигуровки за персонал и други лица се използват за отчитане на начислените осигуровки за:

- държавно обществено осигуряване /ДОО/;
- здравно осигуряване;
- допълнително задължително осигуряване /ДЗПО/;

В сметкоплана на съдебната система са предвидени следните синтетични сметки:

6051 “Разходи за осигурителни вноски за ДОО”

6052 “Разходи за здравно осигуряване”

6055 “Разходи за допълнително задължително осигуряване”

Сметките се дебитират при начисляване на посочените разходи срещу кредитиране на сметки:

7595 “Трансфери по поети осигурителни вноски за ДОО”

7596 “Трансфери по поети осигурителни вноски за здравно осигуряване”

7597 “Трансфери по поети осигурителни вноски за допълнително задължително осигуряване /ДЗПО/;

/Справка т. 4.3.4 от Раздел “Разчети с персонал”/

6. За отразяване на разходите за доброволно здравно осигуряване на персонала за сметка на работодателя се използва разходен параграф 08-00 Вноски за доброволно осигуряване от ЕБК. Чрез този параграф се отчитат както вноските от работодателя за допълнително доброволно социално осигуряване, така и тези за доброволно (допълнително) здравно осигуряване. При отчитането на тези разходи (вноски) на начислена основа се ползва сметка 6056 “Разходи за доброволно осигуряване за сметка на работодателя от СБП.

Сметките от подгрупа 605 “Разходи за социални осигуровки за персонал и други лица” се кредитират в края на годината за приключването им в кореспонденция със сметки от група 12 “Изменения в нетните активи за периода, произтичащи от дейността”.

7. Отчитане на разходите за данъци и такси.

Счетоводните сметки от подгрупа 606 “Разходи за данъци и такси” се използват за отчитане на начислените разходи за данъци и такси в страната и чужбина.

В сметкоплана на съдебната система са предвидени следните синтетични сметки:

6061 “Разходи за държавни такси”

6062 “Разходи за общински такси”

6063 “Разходи за съдебни такси и разноси в страната”

6064 “Разходи за данъци Републикански бюджет”

6065 “Разходи за общински данъци”

Сметките се дебитират при начисляване на такси разходи/независимо от това кога се изплащат/ срещу кредитирането на сметки от група 50 “Парични средства”/когато се изплащат същия ден на начисляването/ или сметка за задължения /когато се изплащат следващия ден/.

По сметка 6064 “Разходи за данъци за Републиканския бюджет” се отчитат начисления корпоративен данък върху изплащаните разходи 3% фонд “СБКО”.

Сметките се кредитират в края на отчетния период /годината/ при приключването им със сметки от група 12 “Изменения в нетните активи за периода, произтичащи от дейността”, като се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 1201 “Прираст/Намаление на нетните активи от бюджетни дейности”

Кт с/ки от подгрупа 606 “Разходи за данъци и такси”

7.1 Отчитане на начисления корпоративен данък при източник:

Дт с/ка 6064 “Разходи за данъци Републикански бюджет”

Кт с/ка 4513 “Разчети за други данъци и мита, постъпващи по централния бюджет”

7.2 Отчитане на начислените средства за фонд “СБКО” със заплатите:

Дт с/ки от подгрупа 604 “Разходи за заплати”

Кт с/ка 4211 “Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица”

7.3 За начисления корпоративен данък върху средства за фонд “СБКО”

Дт с/ка 6064 “Разходи за данъци Републикански бюджет”

Кт с/ка 4513 “Разчети за други данъци и мита, постъпващи по централния бюджет”

7.4 Начисления за задължения за данъци от минали години:

Дт с/ка 6990 “Намаление на нетните активи от други събития”

Кт с/ки от подгрупа 451 “Разчети с централния бюджет”

7.5 Осчетоводяване на задължения по бюджета към министерства и ведомства:

Дт с/ки от подгрупа 606 “Разходи за данъци и такси”

Кт с/ка 4522 “Разчети с бюджети на министерства и ведомства”

7.6 Начисляване на разходи за общински данъци и такси:

Дт с/ка 6062 “Разходи за общински такси”

Кт с/ка 4544 “Разчети за общински данъци и такси”

7.7 При внасяне на начислените задължения за данъци и такси:

Дт с/ка 4544 “Разчети за общински данъци и такси”

Кт с/ки от гр. 50 “Парични средства”

8. Отчитане на разходите за наеми и некапитализирани разходи за инфраструктурни обекти, земя и активи с художествена и историческа стойност.

За отчитане на разходите в органите на съдебната власт са предвидени следните счетоводни сметки:

6071 “Разходи за наеми в страната”

6076 “Основен ремонт на инфраструктури, чрез външни доставки”

6077 “Разходи за придобиване на земя в страната”

6079 “Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност”

Отчитането на разходите текущо през годината се извършва като се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка 6071 “Разходи за наеми в страната”

Кт с/ка 5011 “Касова наличност в лева”

или 5013 “Текущи банкови сметки в лева”

В края на годината сметките се кредитират при приключването им, като се съставя счетоводната статия:

Дт с/ка 1201 “Прираст/Намаление на нетните активи от бюджетни дейности”

Кт с/ка 6071 “Разходи за наеми в страната”

9. Отчитане на други разходи.

За отчитане на разходите, които не са намерили счетоводен израз по сметките от предшестващите подгрупи се използват счетоводните сметки от подгрупа 609 “Други разходи”

В сметкоплана на съдебната система са предвидени следните синтетични сметки:

6091 “Разходи за членски вноски и др. вноски в международни организации”

6093 “Разходи за командировки в страната”

6094 “Разходи за командировки в чужбина”

6095 “Разходи за глоби и неустойки в страната”

6098 “Други разходи в страната”

6099 “Други разходи в чужбина”

Сметките от подгрупа 609 “Други разходи” се дебитират при извършване на други разходи срещу кредитиране на сметки от група 50 “Парични средства” или някоя от сметките за задължения.

XII. Отчитане на задбалансовите активи и пасиви в органите на съдебната власт.

Особеност на отчетните обекти в предприятията от бюджетната сфера, каквито са органите на съдебната власт е наличието на значителен брой активи и пасиви, които се отчитат чрез задбалансови сметки.

Тази особеност произтича от обстоятелството, че в тях има значителен брой условни активи и условни пасиви, по смисъла на определенията дадени им в международните стандарти за публичния сектор.

В международен стандарт за публичния сектор № 19 Провизии, условни пасиви и условни активи, условният пасив се дефинира като възможно задължение, което произтича от минало събитие, чието съществуване трябва да бъде потвърдено в бъдеще от друго събитие.

Условният актив се дефинира в същия стандарт като възможен актив /ресурс, който е потенциален носител на икономически ползи на предприятието/, произтичащ от минало събитие, чието съществуване ще се потвърди от възникването или не възникването на бъдещи несигурни или неопределени събития.

Отчитането на условните активи и на условните пасиви в органите на съдебната власт се извършва чрез задбалансовите сметки.

За отчитане на условните активи и пасиви в сметкоплана на съдебната система са включени три групи сметки както следва:

1. Група 91 “Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финансови активи”. В тази група са включени две синтетични сметки:

9110 “Чужди дълготрайни активи”

9120 “Чужди материални запаси”

И двете задбалансови сметки са активни, защото чрез тях се отчитат активи със задбалансов характер т. е. такива активи /ДМА – компютри, принтери, материални запаси/, които не са собственост на бюджетното предприятие, но по една или друга причина участвуват в работата на органите на съдебната власт.

Например: Получени компютри от “Информационно обслужване”, които се използват от съответния окръжен съд и са собственост на доставчика.

При получаване на активи сметките се дебитират в органа на съдебната власт и се кредитират за отразяване намалението на тяхната стойност.

Като кореспондираща сметка се използва сметка 9981 “Кореспондираща сметка за задбалансови активи”.

В края на отчетния период сметките могат да се приключват без салдо /ако отчетният обект не се използва вече от съответния орган на съдебната власт и е върнат на собственика/. Дебитното салдо показва стойността на условните активи, използвани в органите на съдебната власт към датата на изготвяне на счетоводния баланс.

В случаите, когато има дебитно салдо по сметка 9110 “Чужди дълготрайни активи” и 9120 “Чужди материални запаси” то се представя в раздела за задбалансови активи на органите на съдебната власт.

2. В група 92 “Дебитори и кредитори по условни вземания и задължения в сметкоплана на съдебната система са предвидени следните сметки:

9201 “Неусвоени суми от получени дарения, помощи и др.
безвъзмездно отпуснати средства от страната”;

9202 “Неусвоени суми от получени дарения, помощи и др.
безвъзмездно отпуснати средства от чужбина”

Сметките са пасивни. Кредитират се при възникване на такива задължения и увеличаване на стойността им.

Дебитират се при погасяване на задълженията.

В края на отчетния период сметките могат да останат със салдо, което показва размера на задължението. Кредитното салдо ще се представи на реда за задбалансови пасиви в баланса на органа на съдебната власт.

Сметките имат статистически характер и служат на органите на съдебната власт да отразят динамиката на различни условни пасиви, които произтичат от сключени договори или неусвоени помощи, дарения от страната и чужбина.

Като кореспондираща сметка се използва сметка 9989 “Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви”.

2.1 Отчитане на учредените банкови гаранции по чл.60,ал.1 т.2 от ЗОП.

Представените от кандидатите или участниците банкови гаранции за участие в процедура за възлагане на обществена поръчка, както и представената от определения изпълнител банкова гаранция за изпълнение, се отразяват в отчетността на начислена основа на бюджетните предприятия като условно вземане до момента(определения срок в ЗОП или договора за възлагане на обществена поръчка), в който настъпят законово или договорно регламентирани условия за тяхното задържане или освобождаване.

За отчитане на представените банкови гаранции по чл.60, ал.1, т.2 от ЗОП следва да се използва задбалансовата сметка 9214 Получени гаранции и поръчителства.Сметката се дебитираща със сумата на банковата гаранция при нейното предоставяне и се кредитира, когато гаранцията е активирана (при задържане или освобождаване) или срокът и е изтекъл, както следва:

При предоставяне на банковата гаранция:

Дт сметка 9214

Кт сметка 9981

При задържане или освобождаване на гаранцията:

Дт сметка 9981

Кт сметка 9214

2.2 По сметка 9200 „Поети задължения по договор” се отчитат сумите по вече сключени договори с доставчици на активи и услуги, преди да е извършена доставката им и начисляването на сумите по съответните балансови сметки за активи, разходи и разчети с доставчици.Сметката ще се кредитира с размера на сключените договори.Когато са получени

доставките на активи и услуги /те са фактурирани и начислени по съответните балансови сметки/ сумата по сметка 9200 се отписва.

С поетите задължения при сключените договори:

Дт сметка 9989”Кореспондираща задбалансова сметка за задбалансови пасиви”

Кт сметка 9200 „Поети задължения по договори”

При изпълнение на задълженията по сключените договори:

Дт сметка 9200 „Поети задължения по договори”

Кт сметка 9989”Кореспондираща задбалансова сметка за задбалансови пасиви”

3. В група 99 “Други задбалансови активи и пасиви и кореспондиращи задбалансови сметки в сметкоплана на съдебната система са включени шест подгрупи сметки с различно съдържание.

3.1 В подгрупа 990 “Земи, инфраструктурни обекти и други активи в употреба, изписани на разход” и са включени сметките:

9901 “Земи, гори и трайни насаждения”

9902 “Инфраструктурни обекти”

9904 “Книги в библиотеките”

9909 “Други активи в употреба, изписани като разход”

Сметките са активни. Дебитират се при увеличаване на стойността на задбалансовия актив, срещу кредитиране на сметка 9981 “Кореспондираща сметка за задбалансови активи”.

Кредитират се при отразяване намалението на стойността им при изписването им от задбалансовите активи, срещу дебитиране на сметка 9981 “Кореспондираща сметка за задбалансови активи”

Ролята на тези сметки е статистическа. Чрез тях органите на съдебната власт водят статистика за наличността и движението на активи, които вече са изписани на разход, но поради особеното им значение за функционирането на съответния орган на съдебната власт и за тяхното опазване се отразяват и по задбалансовите счетоводни сметки за всеки отделен обект.

3.2 В подгрупа 991 “Статистика за просрочени вземания са включени следните сметки:

9911 “Просрочени публични държавни вземания”

9913 “Просрочени вземания от клиенти”

9915 “Просрочени вземания от наем”

9919 “Други просрочени вземания”

Сметките имат статистически характер.

Водят се като всички останали сметки за задбалансови активи. Особеното е, че те се отразяват и в баланса като действителни, реални вземания. Условността произтича от тяхното просрочване. Трябва да се отбележи, че това не са отписани, а просрочени вземания.

3.3 В подгрупа 992 “Статистика на просрочени задължения” са включени следните сметки:

9921 “Просрочени задължения по надвнесени публични държавни вземания”

9923 “Просрочени задължения към доставчици”

9924 “Просрочени задължения към персонала”

9929 “Други просрочени задължения”

Сметките имат статистически характер.

Водят се като всички останали сметки, които отчитат задбалансови пасиви.

Сметките отчитат просрочени задължения, а не отписани задължения.

3.4 В подгрупа 993 “Нетен резултат от стопанска дейност” са включени сметките:

9931 “Разходи за стопанска дейност”

9939 “Приходи от стопанска дейност”

Сметка 9931 “Разходи за стопанска дейност” е активна сметка. Дебитираща се за отразяване на разходи за дейността в органите на съдебната власт, която е дефинирана като стопанска. Най-често сметката се дебитираща в края на всяко тримесечие.

Кредитира се сметка 9981 “Кореспондираща сметка за задбалансови активи”. При вземане на посочените операции се създават условия за акумулиране на всички разходи за стопанска дейност през годината. Информацията е необходима за изготвяне на отчета за приходите и разходите /ОПР/ в стопанската дейност на органа /в случаите когато съответния орган на съдебната власт извършва стопанска дейност/.

Реализираните приходи от стопанска дейност се отчитат по сметка 9939 “Приходи от стопанска дейност”

Сметката е пасивна. Кредитира се за осчетоводяване на приходите, които са реализирани от стопанската дейност в съответния орган на съдебната власт в края на всяко тримесечие.

Дебитираща се сметка 9989 “Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви”.

След съставяне на годишната оборотна ведомост сметките се приключват като се съставя обратна счетоводна статия:

Дт с/ка 9981 “Кореспондираща сметка за задбалансови активи”

Кт с/ка 9931 “Разходи за стопанска дейност”

Дт с/ка 9939 “Приходи от стопанска дейност”

Кт с/ка 9989 “Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви”.

Салдото по сметки 9931 и 9939 в края на годината остава нулево.

Сметките имат статистически характер и отразяват приходите и разходите от стопанска дейност за съответната календарна година.

3.5 В подгрупа 997 “Други задбалансови активи и пасиви са включени сметките:

9978 “Други задбалансови активи”

9979 “Други задбалансови пасиви”

Сметка 9978 “Други задбалансови активи” се използва за отчитане на всички условни активи, за които не са предвидени други сметки в раздел 9. Сметката е активна.

Сметка 9979 “Други задбалансови пасиви” се използва за отчитане на всички други условни пасиви, за които не е предвидена друга сметка в раздел 9.

3.6 В подгрупа 998 “Кореспондиращи задбалансови сметки” са включени сметките:

9981 “Кореспондиращи сметки за задбалансови активи”

9989 “Кореспондиращи сметки за задбалансови пасиви”

Сметките служат за спазване на принципа за двустранното счетоводно записване при останалите задбалансови сметки.

Сметка 9981 “Кореспондиращи сметки за задбалансови активи” се дебитира в края на годината при приключване на онези сметки за задбалансови активи, които е предвидено да останат без салда.

Сметка 9989 “Кореспондиращи сметки за задбалансови пасиви” се дебитира при отразяване на възникването и увеличението на задбалансови пасиви. Кредитира се в края на годината за приключване на съответните пасивни задбалансови сметки.

Коригирането на неточни записвания по всички задбалансови сметки се извършва чрез сторнировъчни операции, а не чрез обратни счетоводни статии.

ХІІІ. Счетоводно отчитане на данък добавена стойност и отчитане на касовите потоци по закупуването и продажбата на стоки и продукцията от дейността на почивните бази

1. Отчитане на касовите потоци по закупуването и продажбата на стоки и продукцията от дейността на почивните бази

Отчитането на закупуването и продажбата на стоки и продукцията от дейността на почивните бази, съгласно т.7.24 от ДДС 20/14.12.2004 г. на касова основа се отчитат на нетна база по приходен §24-04 от ЕБК (закупуването на тези материални запаси се отчитат със знак „минус”, а продажбата им със знак „плюс”) Останалите касови плащания за такива дейности - текущи разходи се отчитат по съответните разходни параграфи от ЕБК.

Отчитането на начислена основа на разходите и приходите от тези дейности се извършва по общия ред на брутна основа – разходите се отчитат по съответните разходни сметки (отчетната стойност на продадените стоки и продукцията се отразява по сметките от подгрупа 611), а приходите от продажбите се отразяват по съответните приходни сметки от СБП. Останалите касови приходи, които подлежат на отразяване по *приходен § 24-04*, се отчитат на брутна основа.

Използването на базите едновременно като учебни центрове и за почивна дейност налага отчитането на разходите да се разпределя между тези две дейности и да се отчита в две отделни функции:

Функция III „Образование”, код 334 ”Повишаване на квалификацията”

Функция VII „Почивно дело , култура, религиозни дейности” , код 701”Дейности по почивно дело и социален отдих” .

Общите разходите свързани с учебна и почивна дейност, следва да се разпределят между двете дейности на база разработена методика, която да бъде неразделна част от счетоводната политика.

2. Начин на отчитане на събраните и внесените суми за ДДС

Съгласно указанията в писмо ДДС 20/14.12.2004г., т.7.11.2 начина на отчитане на събраните и внесените суми за ДДС от бюджетните предприятия – регистрирани по ЗДДС е както следва:

- целият размер на постъпилите суми от облагаеми с ДДС доставки, включително и преведения от клиента ДДС се отчита по съответния приходен параграф (респективно в намаление на съответния разходен параграф ако касовите постъпления по облагаемата доставка представляват за бюджетното предприятие възстановен касов разход);

- по приходен § 37-01 се отчита само преведената от бюджетното предприятие дължима сума на ДДС на съответното данъчно подразделение (отчита се със знак “минус”);

- възстановяването на данъчен кредит на ДДС се отчита в намаление на разходен § 10-40 (отразява се със знак “минус”);

- ако дължимият от бюджетното предприятие ДДС се прихваща с надвнесено публично държавно вземане, тази операция се отразява от него в намаление на приходен § 37-01 и в кореспондиращо записване по съответния параграф, по който подлежи на отчитане надвнесеното вземане;

- ако подлежащият на връщане на бюджетното предприятие данъчен кредит по ДДС се прихваща с дължимо публично държавно вземане, тази операция се отразява от бюджетното предприятие в намаление на разходен

§ 10-40 и в кореспондиращо записване по съответния параграф, по който подлежи на отчитане надвнесеното вземане.

Данъчната основа на доставките на Учебните бази на органите на съдебната власт се определя съгл.чл.26 от ЗДДС , цени и надбавките определени с решение на Висш съдебен съвет, както следва:

Данъчната основа за нощувките от базите включва:

- определените от ВСС цена на нощувките
- туристически данък

Данъчната основа за стоките от бара включва:

- стойността на закупените стоки без ДДС, когато фактурата е данъчна, или стойността по която са закупени стоките
- надценката определена от ВСС

Данъчната основа за храната от стола включва:

- стойността на вложените продукти по разходна норма и единична цена без ДДС, когато фактурата е данъчна и лицето е регистрирано по ДДС
- надценката определена от ВСС, в зависимост от групата на ползвателя на услугата

Данъчна ставка – ставката на данъка е **20%**./чл.66/

2.1 Начисляване и получаване на приходи

2.1.1 Начисляване на собствени приходи

Дт с/ка4110 Вземания от клиенти от страната

Кт с/ки гр.71 Приходи от продажба на активи и услуги, от дялови участие и помощи от чужбина

Кт с-ка 45112 Разч. с ДДС - начислен данък за продажби

Не се взема записване по ЕБК

2.1.2 Начисляване на данък стопанска дейност по ЗКПО

Дт с/ка 7190 Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО

Кт с-ка 4512 Разчети за корпоративен данък

Не се взема записване по ЕБК

2.1.3 Начислени приходи от нощувки в учебните бази

Дт с-ка 4110 Вземания от клиенти от страната

Кт с-ка 7110 Приходи от продажби на услуги

Кт с-ка 4544 Разчети за общински данъци и такси

Кт с-ка 45112 Разч. с ДДС - начислен данък за продажби

2.1.4. Начисляване фактура на клиент за възстановени разходи

Дт с-ка 4110 Вземания от клиенти от страната

Кт с-ка гр.60 Разходи по икономически елементи

Кт с-ка 45112 Разч. с ДДС - начислен данък за продажби

Или при предварително начислено вземане

Дт с-ка 4110 Вземания от клиенти от страната

Кт с-ка 4887 Вземания от други дебитори

Кт с-ка 45112 Разч. с ДДС - начислен данък за продажби

2.1.5. Получаване на приходи и възстановени разходи

Дт с-ки гр.50 Парични средства

(Приходни и разходни параграфи и подпараграфи)

Кт с-ка 4110 Вземания от клиенти от страната

2.2 Осчетоводяване на фактури от доставчици

2.2.1. Начисляване на получени фактури с право на данъчен кредит

- Получена фактура на доставчик:

Не се взема записване по ЕБК

Дт с/ки гр.60 Разходи по икономически елементи

Дт с/ка 45111 Разч. за ДДС - начислен данък за покупки

Кт с-/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

- Получена фактура за разходи подлежащи на възстановяване

Не се взема записване по ЕБК

Дт с/ки гр.60 Разходи по икономически елементи

Дт с/ка 4887 Вземания от други дебитори

Дт с/ка 45111 Разч. за ДДС - начислен данък за покупки

Кт с-/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

2.2.2 Без право на данъчен кредит

- Фактура на доставчик:

Не се взема записване по ЕБК

Дт с/ки гр.60 Разходи по икономически елементи

Кт с-/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

2.2.3. Плащане на фактура на доставчика

Дт с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Кт с/ка 7500 Разходни параграфи §§(+)

Кт с/ка 5011 Разходни параграфи §§(+)

Кт с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица

Доколкото са налице изискванията на ЗДДС за възникване и упражняване на правото на приспадане на начислен данък преди датата на регистрация по ЗДДС, за включените в регистрационния опис налични активи(балансово и задбалансово)отчитани към датата на регистрация не следва да се намалява тяхната стойност с размера на ДДС,а да се запази отчетната им стойност.

За отразяване на правото за приспадане на данъчния кредит за тези активи ,следва да се състави следната счетоводна операция със сумата на начисления им данък, включен в стойността им преди регистрацията:

Дт сметка 4511 “Разчети за данък добавена стойност”

Кт сметка 7199 “Други приходи”

XIV. Ред и начин за предоставяне и отчитане на средствата на Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд

Отчетените от бенефициентите(органите на съдебната власт) операции по получаване и усвояване на тези предоставени от НФ средства се включват на общо основание по реда, предвиден за извънбюджетните сметки и фондове в периодичните (месечни и тримесечни) касови отчети и

оборотни ведомости, изготвяни и представяни в МФ от съответните първостепенни разпоредители.

В отчетността за извънбюджетните сметки на бенефициента-органа на съдебната власт се включват операциите по получаването на средствата , извършването на плащанията и всички свързани с тях приходи, разходи и операции с активи и пасиви.

При отчитането от бенефициентите бюджетни предприятия на разходите на касова основа, освен отразяването им по параграфи и дейности от ЕБК се осигурява и информация по оперативни програми. Информацията за разходите по оперативни програми се предвижда да се предоставя заедно с тримесечните касови отчети

А. Постъпване на средствата от НФ по банковата бюджетна сметка на бенефициента :

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с/ка 5001 (5013) § 95-07,96-07(-) Кт с-/ка 4682 § 88-03(+)	Дт с-ка 4682 § 88-03(-) Кт с/ка 7529 §63-01(+)

Б. Трансфер на получените средства към първостепенния разпоредител:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с/ка 7501 § 61-09(-) Кт с-/ка 5013(5001) § 95-07, §96-07	Не се взема записване по ЕБК

В. Отчитане на разходи

1. Разходване на получени средства от НФ

1.1.Начисляване от бенефициента на суми по доставки на услуги/активи и задължения към доставчици/контрагенти:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Не се взема записване по ЕБК Не се съставя счетоводна статия	Не се взема записване по ЕБК Дт с-ки р-л 2,3,6 Кт с-ки 4010 и др.

1.2.Плащане от бенефициента чрез СЕБРА на задължението към доставчик/контрагент или превеждане на аванси:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 4682 § 88-03(-) Кт с/ка 7500 §66-02(+)	Дт с-ки 4010,4020 и др. Разходни параграфи §§(+) Кт с-ка 4682 § 88-03(+)

1.3. Текущо отчитане на осигурителните вноски за ДОО,ЗО и ДЗПО за сметка на осигурените лица , начислени по ИБСФ на разпоредителя.

За осигурителните вноски органите на съдебната власт трябва да прилагат общият ред на отчитане съгласно ДДС №1/23.06.2003г. за централизирано разплащане на осигурителните вноски за бюджетните предприятия съгл. §§25 и 26 от ЗДБРБ за 2003г..

1.3.1. Начисляване на заплати и възнаграждения:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Не се съставя счетоводна статия Не се взема записване по ЕБК	Дт с-ки 6041-6046 Кт с-ки 421,422,489 Не се взема записване по ЕБК

1.3.2. Удържане на осигурителните вноски за ДОО,ЗО и ДЗПО от заплатите и възнагражденията на персонала:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Не се съставят счетоводни статии Не се взема записване по ЕБК	Дт с-ки 421,422,489 разх. §§01-00,02-00(+) Кт с-ка 7595 §69-05 (+) Кт с-ка 7596 §69-06 (+) Кт с-ка 7597 §69-07 (+)

1.3.3. Отнасяне на сбора на осигурителните вноски от т.1.3.2. по корективен трансфер за поети осигурителни вноски

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 4659 §89-03(-) Кт с-ка 7598 §69-08(+)	Дт с-ка 7598 §69-08(-) Кт с-ка 4659 §89-03(+)

1.4. Текущо отчитане на разходите за осигурителните вноски за ДОО,ЗО и ДЗПО за сметка на осигурителя, начислени по ИБСФ.

1.4.1. Начисляване на осигурителните вноски за сметка на осигурителя:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Не се съставят счетоводни статии Не се взема записване по ЕБК	Дт с-ка 6051 §05-51(+)
	Дт с-ка 6052 §05-60 (+)
	Дт с-ка 6055 §05-80 (+)
	Кт с-ка 7595 §69-05(+)
	Кт с-ка 7596 §69-06(+)
	Кт с-ка 7597 §69-07(+)

1.4.2. Отнасяне на сбора на осигурителните вноски от т.1.4.1. по корективен трансфер за поети осигурителни вноски

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 4659 §89-03(-)	Дт с-ка 7598 §69-08(-)
Кт с-ка 7598 §69-08(+)	Кт с-ка 4659 §89-03(+)

1.5. Сумите на дължимите от ИБСФ осигурителни вноски трябва да се преведат по банковата легова бюджетна сметка , но тъй като липсва реална банкова извънбюджетна сметка , “касово” погасяване на това “задължение” може да се отрази за отчетни цели само като транзакция с извънбюджетни средства на разпореждане, **без да има реално движение на парични средства**, със сбора на осигурителните вноски за сметка на осигурителя и осигурителните вноски за сметка на осигурените лица както следва:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 4682 §88-03 (-)	Дт с-ка 4659 §89-03(-)
Кт с-ка 4659 §89-03(+)	Кт с-ка 4682 §88-03(+)

1.6. Възстановени суми от доставчик/контрагент или служебно от банки при допуснати грешки

1.6.1. При възстановени суми по банковата бюджетна сметка на бенефициента (органа на съдебната власт):

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
------------------------	----------------------

Дт с-ка 5013 §95-07(-) Кт с-ка 4682 §88-03(+)	Дт с-ка 4682 §88-03(-) Кт с-ки р-л 2,3,6 разходни параграфи §§(-)
--	--

Когато възстановените суми засягат цената на придобити активи се коригира тяхната отчетна стойност . В случай,че възстановените суми са несъществени или практически корекцията е невъзможна сумата се отчита в ИБСФ по сметка 7199, вместо по раздели 2 или 3.

Трансфер на получените средства към първостепенния разпоредител:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с/ка 7501 § 61-09(-) Кт с-/ка 5001(5013) § 96-07,95-07(+)	Не се взема записване по ЕБК

1.6.2. При възстановени суми по банковата бюджетна сметка на първостепенния разпоредител (ВСС):

1.6.2.1. В органа на съдебната власт се взема следната счетоводна операция:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 7501 §61-09 (-) Кт с-ка 4682 §88-03(+)	Дт с-ка 4682 §88-03(-) Кт с-ки р-л 2,3,4,6 разходни §§(-)

1.6.2.1. При първостепенния разпоредител отчитането е следното:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 5013 §96-07(-) Дт с-ка 7501 §61-09 (+)	Не се съставят счетоводни статии Не се взема записване по ЕБК

1.6.3. Прилагане на процедурата на “червено сторно” на плащанията в СЕБРА за случаите по т.1.6.1 и т.1.6.2 се осчетоводява от първостепенния и подведомствените му разпоредители, както в ДДС № 20/14.12.2004 :

• отчитане от първостепенния разпоредител:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
------------------------	----------------------

1. Дт с-ка 5001 червено сторно Кт с-ка 5001 червено сторно 2. Дт с-ка 7500 червено сторно Кт с-ка 7501 червено сторно . записване по ЕБК за отразяван червеното сторно: § 61-09 (-) / § 66-01 (+)	Не се съставят счетоводни статии Не се взема записване по ЕБК
--	--

• отчитане от подведомствения разпоредител:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
1.Дт с-ка 7501 червено сторно Кт с-ка 7500 червено сторно 2. записване по ЕБК за отразяване на червеното сторно: § 66-02 (-) / § 61-09	Не се съставят счетоводни статии Не се взема записване по ЕБК

2. Когато се извършват предварително плащания от бюджета на бенефициента за разходи или аванси към доставчици преди да бъде одобрен проекта или преди да получи финансиране от НФ, сумите се отчитат като касов разход по бюджета. В случай, че в следствие тези плащания бъдат признати за допустими и се включат в обхвата на финансиране от съответната ОП, или се преведат от НФ съответните средства, разходът/авансът се сторнира от бюджета (с изключение на разхода за осигурителни вноски, включен в схемата на централизираното разплащане на осигурителните вноски) в кореспонденция със записване по § 88-03, респективно сметка 4682 и се отразява огледално като извънбюджетна операция. Когато предварително извършеното плащане не бъде признато или самият проект не е одобрен за финансиране, разходът остава за сметка на бюджета на бенефициента.

Г.Отчитане на признати за допустими предварителни плащания и приведени от НФ съответни средства

1.За постъпилите средства от НФ по банковата бюджетна сметка на бенефициента и трансфера на получените средства към първостепенния разпоредител прилагаме операциите по т.А и т.Б от настоящите указания.

2.Сторниране на разходи/аванси от бюджета:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 4682 § 88-03(-) Кт с-ки 4020 и р-л 6 разходни§§ (-)	Дт с-ки 4020 и р-л 6 разходни§§ (+) Кт с-ка 4682 §88-03(+)

3.При случай на признати за допустими предварителни плащания от бенефициента за придобиване на активи **придобитите активи не се сторнират**, а се сторнират само отчетените плащания от бюджета и се взема следната счетоводна операция:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 4682 §88-03(-) Кт с-ка 7621 разходен § 10,§§51-54(-)	Дт с-ка 7621 разходен § 10,§§51-54(+) Кт с-ка 4682 §88-03(+)

4.Сторниране на разходи за осигурителни вноски , включени в схемата на централизираното разплащане на осигурителните вноски и счетоводни записвания по ИБСФ.

4.1.сторниране на осигуровки за сметка на осигуреното лице:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 7595 §69-05 (-) Дт с-ка 7596 §69-06 (-) Дт с-ка 7597 §69-07 (-) Кт с-ки 421,422,489 разх.§§01-00,00(-)	Дт с-ки 421,422,489 разх.§§01-00,02-00(+) Кт с-ка 7595 §69-05 (+) Кт с-ка 7596 §69-06 (+) Кт с-ка 7597 §69-07 (+)

4.2.сторниране на осигуровки за сметка на осигурителя:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с-ка 7595 §69-05(-) Дт с-ка 7596 §69-06(-) Дт с-ка 7597 §69-07(-) Кт с-ка 6051 §05-51(-) Кт с-ка 6052 §05-60 (-) Кт с-ка 6055 §05-80 (-)	Дт с-ка 6051 §05-51(+) Дт с-ка 6052 §05-60 (+) Дт с-ка 6055 §05-80 (+) Кт с-ка 7595 §69-05(+) Кт с-ка 7596 §69-06(+) Кт с-ка 7597 §69-07(+)

4.3.Прилагане на процедурите описани в В. т.1.3.3.,т.1.4.2. и 1.5 от настоящите указания.

Д. Прехвърляне на придобити със средства на ИБСФ активи

1. Прехвърляне за ползване по бюджета на бенефициента:

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с/ки р-ли 2,3 Кт с-/ка 7621 Не се взема записване по ЕБК	Дт с-ка 7621 Кт с/ки р-ли 2,3 Не се взема записване по ЕБК

2.При безвъзмездно прехвърляне на тези активи на други бюджетни предприятия се вземат записванията по Д т.1.Когато прехвърлянето е към община се използва сметка 7611,вместо сметка 7621.

Е. Възстановяване на НФ на неусвоени средства

Бюджет на бенефициента	ИБСФ на бенефициента
Дт с/ка 4682 88-03 (-) •Кт с-/ка 7500 или 5001 § 66-02 (+) § 96-07	Дт с-ка 7529 § 63-01(-) Кт с/ка 4682 §88-03 (+)

При отчитане на средствата на Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд касовите потоци се структурират като операции с извънбюджетни средства на разпореждане,извършвани по бюджета на такива бенефициенти ,чрез едновременното и огледално им отчитане по §88-03 от ЕБК и сметка 4682 от СБП.Следователно отчетените по бюджета и извънбюджетната сметка на бенефициента салда по §88-03 и салдата па с-ка 4682,следва във всеки един момент да са равни,но с обратни знаци.

В отчета на извънбюджетните средства няма да фигурират парични наличности в началото и в края на периода,а разликата между постъпилите и изразходените средства ще се отрази в отчетността на тези извънбюджетни средства като салдо по §88-03 и сметка 4682.

Операциите с чужди средства, произтичащи от дейността по усвояването на тези суми на НФ (вносяне и връщане на временни депозити

за гаранции и участие в търгове и др.) се извършват и отчитат по общия ред – чрез съответните банкови сметки за чужди средства на тези бенефициенти (банкови сметки 172Х и 182Х), и отразяване на начислена основа в отчетна група „ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ” на бенефициента.

Приходите от продажба на тръжна документация по общия ред следва да постъпват по бюджета на съответния бенефициент.

XV. Счетоводно отчитане на средствата в набирателните сметки.

Наличностите и операциите по набирателните сметки и произтичащите от тях активи и пасиви следва да се отразяват в отчетна група “Други сметки и дейности”.

1. Счетоводни сметки.

В Сметкоплана на съдебната система паричните средства по набирателните сметки се отчитат по счетоводните сметки на раздел 4 и 5.

В Сметкоплана на съдебната система са предвидени следните сметки:

- сметка 5011.3 “Касови наличности в лева – набирателни сметки”
- сметка 5013.3 “Текущи банкови сметки в лева – набирателни сметки”
- сметка 5008 “Текущи сметки във валута на бюджетни предприятия в БНБ”
- сметка 5012 “Касови наличности във валута”
- сметка 5014 “Текущи банкови сметки във валута”
- сметка 4831 “Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица”
- сметка 4832 “Временни депозити, гаранции и др. чужди средства от чуждестранни лица”
- сметка 7251 “Приходи от лихви в лева по банкови сметки в страната”
- сметка 7252 “Приходи от лихви във валута по банкови сметки и депозити в страната”

- сметка 7801 “Положителни преоценки на активи”
- сметка 7802 “Отрицателни преоценки на активи”

2. *Счетоводни операции.*

2.1 При постъпване на чужди средства по набирателната сметка, които подлежат на връщане, се вземат следните счетоводни операции:

- за средства в лева:

Дт с/ка 5011.3 “Касови наличности в лева – набирателни сметки”

Дт с/ка 5013.3 “Текущи банкови сметки в лева – набирателни сметки”

Кт с/ка 4831 “Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица”

- за средства във валута:

Дт с/ка 5008 “Текущи сметки във валута на бюджетни предприятия в БНБ”

Дт с/ка 5012 “Касови наличности във валута”

Дт с/ка 5014 “Текущи банкови сметки във валута”

Кт с/ка 4832 “Временни депозити, гаранции и др. чужди средства от чуждестранни лица”

2.2 При връщане на паричните средства на физически или юридически лица се взима обратната счетоводна статия, с която се намаляват чуждите средства и паричните средства по банкова сметка:

Дт с/ка 4831 “Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица”

Кт с/ка 5011.3 “Касови наличности в лева – набирателни сметки”

Кт с/ка 5013.3 “Текущи банкови сметки в лева – набирателни сметки”

и

Дт с/ка 4832 “Временни депозити, гаранции и др. чужди средства от чуждестранни лица”

Кт с/ка 5008 “Текущи сметки във валута на бюджетни предприятия в БНБ”

Кт с/ка 5012 “Касови наличности във валута”

Кт с/ка 5014 “Текущи банкови сметки във валута”

2.3 Когато срокът на депозитите за вещи лица и гаранциите е изтекъл и сумите не са потърсени, те се конфискуват и се прехвърлят по транзитната сметка на органа на съдебна власт, за да намерят отражение в касовия отчет. От транзитната сметка с отделно платежно нареждане се превеждат по сметката на ВСС.

- за намаляване на чуждите средства по набирателната сметка:
взимат се операциите по т.3.2.2

- за отразяване на сумите по бюджетна сметка:

Дт с/ка 5013.2 “Текущи банкови сметки в лева – такси”

(§ 28-01 ”Конфискуване средства и приходи от продажба на конфискувани и придобити в залог вещи”)

Кт с/ка 7161-7163”Приходи от продажби но конфискувани и придобити от обезпечения ДА, материални запаси и финансови активи”

Кт с/ка 7925”Конфискувани парични средства”

2.4 *Плащане на възнаграждения на вещи лица от набирателната сметка на органа на съдебната власт:*

I-ти вариант: Изплащане на възнаграждения на вещи лица от набирателната сметка, когато лицето придобиващо дохода, е самоосигуряващо лице по смисъла на Кодекса за социално осигуряване и декларира това обстоятелство с писмена декларация пред платеца на дохода. Разхода не се отчита по параграф от ЕБК и се осчетоводява:

Дт сметка 4831”Временни депозити,гаранции и други чужди средства от местни лица”

Кт сметка 5011,3”Касови наличности в лева-набирателни сметки”

Кт сметка 5013,3 “Текущи банкови сметки в лева”

II-ти вариант: При изплащане на възнаграждения на вещи лица от набирателната сметка , когато лицето придобиващо дохода не е самоосигуряващо се лице , платецът начислява и удържа осигурителни вноски и данък и издава “Сметка за изплатени суми”.

- При удържане на **лични осигурителни вноски, сумата за тях се** превежда от сметката за чужди средства на съответния орган на съдебната власт по транзитната му сметка, съгласно писмо № 61-00-12/21.04.2009г.(Приложение №2)

В отчетна група "Други сметки и дейности"

- Начисляване на цялата сума:

Дт сметка 4831”Временни депозити,гаранции и други чужди средства от местни лица”

Кт сметка **4211”Задължения** към работници, служители и друг персонал - местни лица”

- Начисляване и плащане на ДДФЛ;

Дт сметка **4211”Задължения** към работници, служители и друг персонал - местни лица”

Кт сметка 4591”*Други* разчети с централния бюджет”

Дт сметка 4591”*Други* разчети с централния бюджет”

Кт сметка 5013,3 “Текущи банкови сметки в лева”

- Прехвърляне на личните осигурителни вноски по транзитната сметка

Дт сметка **4211”Задължения** към работници, служители и друг персонал - местни лица”

Кт сметка 5013,3 “Текущи банкови сметки в лева”

- Изплащане на възнаграждениета на вещото лице
Дт сметка **4211**”*Задължения* към работници, служители и друг персонал - местни лица”
Кт сметка 5011,3”Касови наличности в лева-набирателни сметки”
Кт сметка 5013,3 “Текущи банкови сметки в лева”

В отчетна група "Бюджет"

- Постъпване на сумата на осигурителните вноски
Дт сметка **5001(5013)** “Текущи банкови сметки в лева”
Кт сметка **4211**”*Задължения* към работници, служители и друг персонал - местни лица”
В касовия отчет се отразяват със знак (+) по §93-10”*Чужди средства* от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (+/-)”
- Трансфер на получените средства към първостепенния разпоредител

Дт с/ка 7501 § 61-09(-)

Кт с-/ка 5001(5013)

- Начисляване на личните осигурителни вноски
Дт сметка **4211**”*Задължения* към работници, служители и друг персонал - местни лица” § 93-10(-)
Кт с-ка 7595 §69-05 (+)
Кт с-ка 7596 §69-06 (+)
Кт с-ка 7597 §69-07 (+)

При случай,че сумата на осигурителните вноски за сметка на платеща на дохода са внесени по набирателната сметка на органа на съдебната власт като депозит за покриване на съдебни разноски.

- Отчитане на получената сума за осигурителни вноски за сметка на платеща на дохода по набирателната сметка.

Дт сметка 5013,3 “Текущи банкови сметки в лева”

Кт сметка 4831”Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица”

- Превеждане на сумата по транзитната сметка.

В отчетна група "Други сметки и дейности"

Дт сметка 4831”Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица”

Кт сметка 5013,3 “Текущи банкови сметки в лева”

В отчетна група "Бюджет"

Получаване на сумата за осигурителни вноски

Дт сметка **5001(5013)** “Текущи банкови сметки в лева”

Кт сметка 7199”Други приходи”

(+) §36-19 ” *Други* неданъчни приходи”

- Начисляване на осигурителните вноски за сметка на осигурителя:

Дт с-ка 6051 §05-51(+)

Дт с-ка 6052 §05-60 (+)

Дт с-ка 6055 §05-80 (+)

Кт с-ка 7595 §69-05(+)

Кт с-ка 7596 §69-06(+)

Кт с-ка 7597 §69-07(+)

- Трансфер на получените средства към първостепенния разпоредител

Дт с/ка **7501 § 61-09(-)**

Кт с-/ка **5001(5013)**

За удържаните **лични осигурителни вноски** и тяхното превеждане от сметката за чужди средства на съответния орган на съдебната власт по транзитната му сметка се процедира по гореописания начин.

XVI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящата счетоводна политика е разработена на основание СС1 „Представяне на финансови отчети”, сметкоплана на бюджетните предприятия, ДДС №20 от 14.12.2004 г. на Министерството на финансите за прилагане на Национални счетоводни стандарти за бюджетните предприятия и в съответствие с принципите и изискванията, определени в Закона за счетоводството, и влиза в сила от 01.01.2011 г.

2. Контрола за прилагане на счетоводната политика се възлага на съставителя на годишния финансов отчет.

3. Приложеният индивидуален сметкоплан за 2011 г. е неразделна част от настоящата счетоводна политика, които са задължителни за Висшия съдебен съвет и всички подведомствени разпоредители.

4. Изменения и допълнения в резултат на промяна в нормативната база се извършва по реда на приемане на Счетоводната политика.